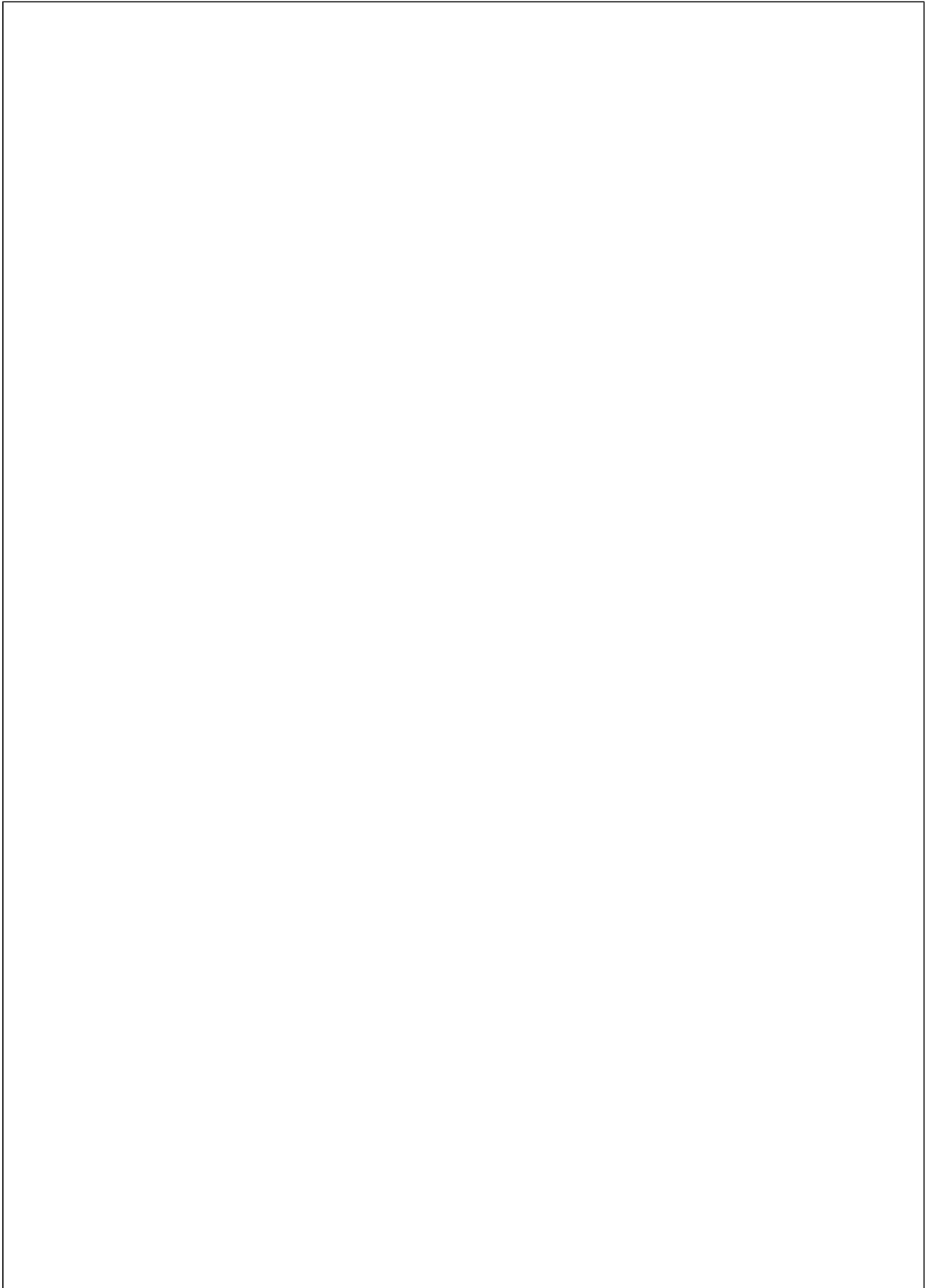

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/227579,Warszawa-uczyla-bohaterow-Powstania-Uroczystosci-pod-pomnikiem-Gloria-Victis.html>
26.02.2026, 17:15

[Następny](#)

[Powrót](#)

Warszawa uczciła bohaterów Powstania. Uroczystości pod pomnikiem Gloria Victis

1 sierpnia 2025 r., o 17.00 – symbolicznej godzinie wybuchu Powstania Warszawskiego – odbyły się uroczystości przy pomniku Gloria Victis na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie. Hołd Powstańcom oddali Prezydent RP Andrzej Duda oraz Prezydent elekt RP Karol Nawrocki, prezes Instytutu Pamięci Narodowej.

01.08.2025

[Powstanie Warszawskie](#)

W uroczystości wzięli udział: Prezydent RP Andrzej Duda oraz Prezydent elekt RP Karol Nawrocki, prezes Instytutu Pamięci Narodowej, a także przedstawiciele władz państwowych, reprezentanci środowisk kombatanckich, Wojska Polskiego, harcerze oraz licznie zgromadzeni mieszkańcy stolicy. Wśród obecnych byli także ostatni żyjący uczestnicy powstańczych walk.

Pomnik Gloria Victis, autorstwa Heleny Kłosowicz, został odsłonięty na warszawskim Cmentarzu Wojskowym na Powązkach 1 sierpnia 1946 roku. W czasach PRL Polacy gromadzili się wokół niego w rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, gdy ówczesne władze nie pozwalały na oficjalne uroczystości.

Zgromadzeni uczcili poległych minutą ciszy i wspólną modlitwą. Wspólnie odśpiewali hymn państwowy, a wojsko oddało salwę honorową.

W imieniu Instytutu Pamięci Narodowej kwiaty pod pomnikiem Gloria Victis, przypominającym o żołnierzach Armii Krajowej i mieszkańcach Warszawy poległych w czasie Powstania, złożył dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa IPN.

Włodzimierz Suleja: „Godzina W”. Walka

Godzina „W”, której początek dowództwo AK wyznaczyło na 1 sierpnia o godzinie 17.00, w istocie zaczęła się o kilka godzin wcześniej od pojedynczych starć, związanych z mobilizacją oddziałów powstańczych.

Najwcześniej, bo jeszcze przed godziną 14.00, strzelanina rozpoczęła się na Żoliborzu, kiedy to osłaniająca transport broni drużyna zmusiła do odwrotu niemiecki patrol. Rozwój wydarzeń w tej dzielnicy okazał się jednak z tego właśnie powodu znacznie mniej pomyślny, bowiem zaalarmowane pogotowie policyjne nie tylko zaskoczyło kilka koncentrujących się plutonów, ale – po obsadzeniu wiaduktu nad Dworcem Gdańskim i skrzyżowania głównych ulic – kompletnie zdeorganizowało mobilizację i w praktyce uniemożliwiło kontakt ze Śródmieściem.

W samym Śródmieściu na pół godziny przed terminem wybuchu powstania toczono już walki na placu Napoleona, placu Dąbrowskiego i ulicy Mazowieckiej. Co gorsza, o godzinie 16.00 na Woli przez czysty przypadek została zdekonspirowana siedziba Komendy Głównej AK (na jej miejsce postoju wyznaczono fabrykę Kamlera), co spowodowało, że w momencie rozpoczęcia walki była ona obleżona przez niemieckie oddziały i w praktyce odcięta od głównych sił powstańczych. Te

zaś, z różnym skutkiem, starały się wykonywać przydzielone im zadania.

Natarcie, które przy olbrzymiej determinacji powstańców trwało do godzin rannych, niemal całkowicie zaskoczyło Niemców. Poszczególne oddziały usiłowały zdobyć i opanować kluczowe punkty miasta i utrzymać je do momentu spodziewanego wkroczenia do stolicy Armii Czerwonej. Niemal całkowicie udało się siłom powstańczym opanować Stare Miasto, Powiśle (zajęta została Elektrownia), w znacznym stopniu Śródmieście (Niemcy bronili się w gmachu Poczty Głównej, budynku Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej, na Dworcu Głównym i w kompleksach budynków wokół Pawiaka oraz w rejonie pomiędzy placem Saskim a Teatralnym) i Wolę oraz Dolny Mokotów. Na Ochocie załamał się szturm na koszary policji niemieckiej przy pl. Narutowicza, natomiast dowódca oddziałów żoliborskich zdecydował się na opuszczenie miasta i wymarsz w kierunku Puszczy Kampinoskiej. Na prawym brzegu Wisły znacznie słabiej uzbrojone oddziały powstańcze zdołały obsadzić Targówek i Bródno, zaatakowały kilka ważnych obiektów kontrolowanych przez Niemców (unieruchomiono przykładowo Dworzec Wileński), ale już 3 sierpnia zdemobilizowały się, rozpraszając się pośród ludności.

Po pierwszych dniach

Do 4 sierpnia sytuacja bojowa w gruncie rzeczy wyjaśniła się. Pierwszy powstańczy impet nie przyniósł zasadniczego rozstrzygnięcia. W niemieckich rękach pozostały dworce, lotnisko, budynki koszarowe i – pomimo kilkakrotnie podejmowanych wysiłków – mosty. A mimo to nastroj nie tylko żołnierzy, ale i ludności cywilnej polepszał się dosłownie z godziny na godzinę. Był to przecież czas – jak podkreślał to w swej odezwie „Bór” – gdy żołnierza armii konspiracyjnej poderwał „rozkaz do jawnej walki z odwiecznym wrogiem Polski, z najeźdźcą niemieckim”, walki prowadzonej otwarcie po to,

„by Ojczyźnie przywrócić Wolność i wymierzyć zbrodniarzom niemieckim przykłądną karę za terror i zbrodnie dokonane na ziemiach Polski”.

Trudno się więc dziwić bezprzykładowemu męstwu młodych powstańców. Nie jest zaskoczeniem również masowy udział ludności cywilnej, i to bez względu na wiek czy płeć, w budowie barykad (pierwsze wzniesiono w nocy z 1 na 2 sierpnia), umocnień, w kopaniu rowów przeciwczołgowych, przebijaniu otworów w ścianach domów, zaopatrywaniu powstańców w prowiant, przekazywaniu informacji. Dowództwo powstańcze doskonale zdawało sobie jednak sprawę, że pobicie Niemców bez pomocy z zewnątrz jest niewykonalne. Stąd alarmująca depesza do Londynu. I wsłuchiwanie się w huk dział dobiegający zza Wisły. Tymczasem po 3 sierpnia ofensywa prowadzona przez Armię Czerwoną zamarła.

[Czytaj artykuł Włodzimierza Sulei na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)

Polecamy:

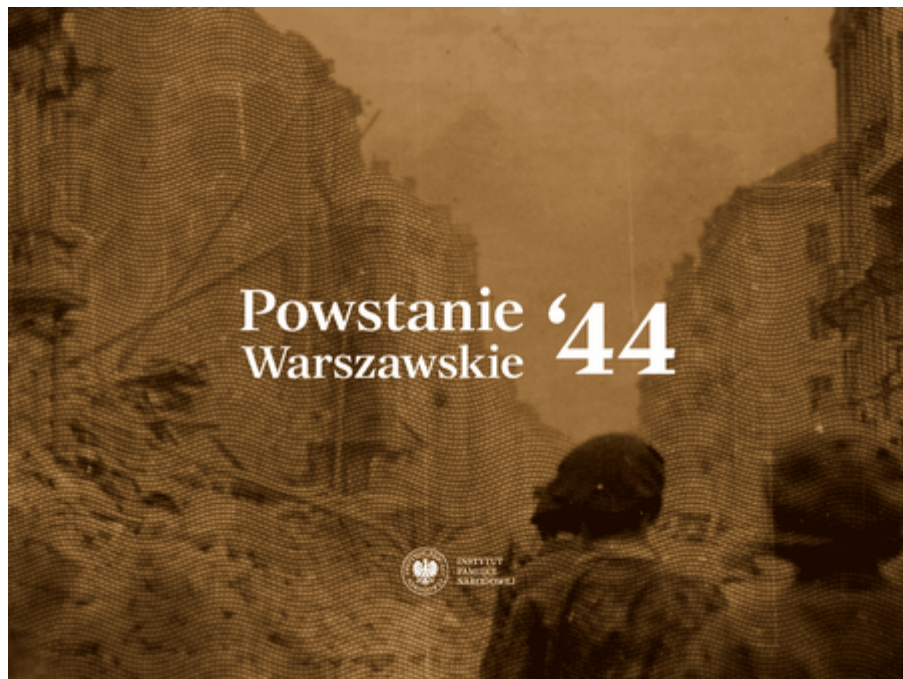
- [Artykuły na temat Powstania Warszawskiego na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)
 - [Wystawa: Powstanie Warszawskie 1944. Bitwa o Polskę](#)
 - [Materiały IPN na temat Powstania Warszawskiego](#)
- [Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Warszawa

Powstanie warszawskie

Uroczystości

Powiązane wiadomości

81. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego